

ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ ΚΑΙ ΑΣΑΦΗΣ ΛΟΓΙΚΗ

Αγγελική Καζάνη¹ και Μαρία Συμεωνάκη²

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εισήγηση αφορά την εφαρμογή της ασαφούς Λογικής σε δεδομένα που προέρχονται από μια έρευνα μεγάλης κλίμακας «Μακεδονία και Βαλκάνια, Ξενοφοβία και Ανάπτυξη» που δημοσιεύτηκε από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών. Ένα μέρος της μελέτης στηριζόταν στη διερεύνηση της ξενοφοβίας μέσω δειγματοληπτικής έρευνας, με τη χρήση ερωτηματολογίου. Το δείγμα της έρευνας ήταν 1200 άτομα, ηλικίας 18-80 ετών, μόνιμοι κάτοικοι της Μακεδονίας. Στο ερωτηματολόγιο της δειγματοληπτικής έρευνας περιλαμβάνονταν μια κλίμακα Likert από μια σειρά 18 ερωτήσεων – μονάδων που αναφέρονταν στους ξένους, κυρίως οικονομικούς μετανάστες και χρησιμοποιήθηκαν για να μετρήσουν την ξενοφοβία. Οι μονάδες αυτές αναφέρονταν σε ένα σύνολο δικαιωμάτων, κοινωνικών στερεοτύπων για τους «ξένους» ή στις σχέσεις μας με τους «άλλους» σε προσωπικό επίπεδο. Οι μονάδες αυτές είχαν πέντε κατηγορίες απαντήσεων, οι οποίες εκτείνονται από την απόλυτη συμφωνία έως την απόλυτη διαφωνία. Η ιδέα του Likert να ζητήσει από τους ερωτώμενους να επιλέξουν ανάμεσα σε διαφορετικές κατηγορίες απαντήσεων και όχι μόνο να αποφασίσουν αν συμφωνούν ή διαφωνούν με μια πρόταση, ταιριάζει με την κύρια ιδέα της ασαφούς Λογικής όπου η συνάρτηση συμμετοχής δεν είναι ζήτημα επιβεβαίωσης ή άρνησης αλλά ζήτημα βαθμού. Η ασαφής Λογική σχετίζεται με έννοιες όπως η ασάφεια και η αβεβαιότητα και στηρίζεται στη θεωρία των ασαφών συνόλων του Zadeh (1965). Στην κλασική θεωρία συνόλων ένα αντικείμενο είτε ανήκει είτε όχι σε ένα σύνολο ενώ στη θεωρία των ασαφών συνόλων ένα αντικείμενο ανήκει σε ένα σύνολο και ένα συγκεκριμένο βαθμό. Επομένως, η ασαφής λογική είναι ένα υπερσύνολο της κλασικής λογικής, η οποία έχει επεκταθεί ώστε να μπορεί να χειριστεί τιμές αληθείας μεταξύ του «απολύτως αληθούς» και του «απολύτως ψευδούς». Συνδυάζοντας λοιπόν τη θεωρία της ασαφούς λογικής με την κλίμακα της ξενοφοβίας θα δούμε ότι η ασαφής λογική μπορεί να αποτελέσει μια εναλλακτική προσέγγιση στη μέτρηση των στάσεων παρέχοντας μια πιο ακριβή μέτρηση που λαμβάνει υπόψη της και επιπλέον διαθέσιμες πληροφορίες.

Λέξεις κλειδιά: ξενοφοβία, μέτρηση των στάσεων, ασαφής Λογική, κλίμακες Likert

¹ Υποψήφια Διδάκτωρ Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, agkazani@gmail.com

² Επίκουρη Καθηγήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο, msymeonaki@me.com